

Koroško Koroščem

Št. 32.

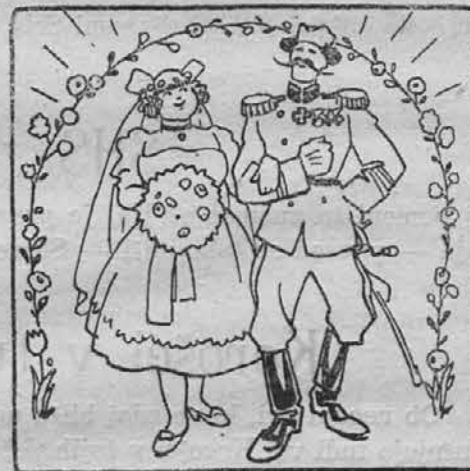
Celovec, dne 15. junija 1920.

Št. 32.

Veselje in žalost zaljubljene srbske Katre.

Čušom še frdamano mudi
Glasovanje je pred durmi.
Okrog moških, okrog bab se liže ta pošast,
Da ujela bi Korošce v svojo past.
Zvijace in laži se poslužujejo
Najrajši babe zalezujejo.
Saj dobro vsako je jim sredstvo,
Če le utrdi Petrovo kraljestvo!
Mirko, pravi škratelj,
Debeli Katri dela se prijatelj,
Zakon Katri obljubuje,
Če za Srbina glasuje.
Neumna Katra mu nasede,
V devetih nebesih je sevede;
Saj Mirko ji natvezil je,
Da „čušengeneral“ postal bo še.
A Mirko je jo črez noč pobrisal,
Kam, Katri ni povedal in ne pisal.
Katra zdaj za njim žaluje,
Čuš se ji pa posmehuje.
Otroka rodila, o sveti Lovrenc,
Plenice bo prala pri mrzlem studenc.
Koroška dekleta, to Vam je v vzgled:
Čuš lažnjivi ni ženin, Vas le spravlja na led!

Koroški Slovenci in mirovna pogodba.

Kake pravice imame koroški Slovenci po mirovni pogodbi v Avstriji?

Korošci in Korošice!

Pribandrani kranjski učitelji, podkupljeni farji in drugi agenti nam mečejo pesek v oči in trobijo v svet, da bomo slovenski Korošci, če glasujemo za Nemško Avstrijo, zgubili svojo špraho, svoje cerkve, naše slovenske duhovnike, lerarje in uradnike. To je satanska laž, ki jo je mogla pogruntati le kaka srbska buča okoli „Mira“ ali „Korošca“. Mi Slovenci dobro vemo, da smo pred vojsko z našim nemškim sosedom v popolnem miru in prijateljstvu živeli in da so se ti odnošaji še-le tedaj skalili, ko so prišli k nam kranjski hecarji. To prijateljstvo se je po končani svetovni vojski še vtrdilo, ko smo rama ob rami pri sovražnih vpadih Srbov in Kranjcev z orožjem v roki branili svojo domovino. Stotine Korošcev, Slovenci in Nemci, so dale v tem boju proti tujce svoje življenje in ne zastoj!

Kajti obvarovali si bomo koroški Slovenci vsekako našo vero, naš jezik in naše duhovnike; to boljše kakor pri ortodoksnih Srbih. Da to ni nobeno čečkanje kakega plačanega šribarja,

nobena domišlija, ampak gotova resnica, nam je porok mirovna pogodba sama.

Oddelek V. te mirovne pogodbe o varstvu manjšin navaja v art. 62—69 vsa tozadevna pravna določila, ki tudi nam slovenskim Koroščem zagotavljajo dalekosežne narodnostne in verske pravice.

Po art. 63 je Avstrija obvezana, vsem prebivalcem Avstrije brez razlike narodnosti in jezika, brez razlike rase in vere dati popolno varstvo: Vsi imajo pravico, javno in privatno prosto po svoji veri živeti.

Art. 66: Vsi brez razlike narodnosti in vere so pred postavo enaki in uživajo iste državljsanske in politične pravice. Nihče ne sme radi svoje vere ali narodnosti biti prekrašan v javni službi, v šoli, v cerkvi in uradu in nihče ne sme biti oškodovan pri izvrševanju svojega poklica. Vsi imajo pravico, izdajati v svojem jeziku časopise in se pri javnih prireditvah in pred sodiščem (gerihtom) posluževati svojega jezika.

Art. 67: Vsi avstrijski državljani brez razlike narodnosti in vere imajo pravico, zgraditi svoje lastne šole, svoje lastne cerkve, vzgajališča in druge socialne naprave; dana je vsem pravica, rabiti prosto svoj jezik.

Art. 68: Avstrija je zavezana, vzgajati v javnih šolah naše slovenske otroke, če to zahtevamo, tudi v našem jeziku. Če si postavimo svoje lastne šole, mora Avstrija k zgradbi teh šol nam pomagati z denarjem.

Vse te določbe stoje v zmislu art. 69 pod varstvom Zveze narodov (Völkerbund) in imajo kot take internacijski značaj. Če bi nastali radi njih kakšni spori, je za rešitev pristojno internacijsko sodišče.

Po art. 62 ne sme Avstrija izdati nobenih postav in nobenih naredb, ki bi bile v protislovju z gori navedenimi določili mirovne pogodbe.

Ali ne torej, Korošci in Korošice, tisto lajanje kranjskih priganjačev v „Miru“ in „Korošču“ le prazen bavljav! Kakor jasno vidimo, se pri glasovanju ne gre za nobeno narodnostno vprašanje, ne gre za to, ali bomo Nemci ali ostanemo tudi v naprej vrli Slovenci, gre edinole za to, — in to si dobro naj zapomni vsak in vsaka od nas! — ali bodo kranjski Srbi in srbski Kranjci našo domovino raztrgali ali ne! Torej Korošec, ki odda svoj glas za Avstrijo, nikoli ni narodni odpadnik, nobene Korošica torej ni izdajica:

Z našim glasovanjem za Avstrijo je le rečeno, da mi z ravbarji in „harambašami“ onkraj Karavank nočemo ničesar skupnega imeti!

Slovenci, Slovenke! Ostanemo na Koroškem! Videli boste, da bomo še Slovence na Kranjskem preživeli; v doglednem času bodo onkraj Karavank sami Srbi, same Srbkinje in ortodoksni popi.

SHS.

Kaj pomeni to znamenje? Kaj je prava značba teh treh črt? To je — povsod se tako sliši — Slovencev in Hrvatov Smrt!

Korošci v tujini.

Ob usodni uri, ki se zdaj bliža naši koroški domovini, se združujejo tudi vsi Korošci v tujih deželah, da tudi oni pomagajo pri rešitvi in osvoboditvi domovine. Po vseh deželah ustvarjajo svoja koroška društva, „Landmannschaften“, in delijo z nami vso žalost in vso trpljenje, ki ga moramo sedaj še prenašati pod silno tujo pestjo. Vsi se ja hočejo enkrat, na stare svoje dni vrniti domov, v domače svoje kraje. Ko pa pridejo sem, nočejo najti ob Glini ali Krki ali tudi ob Dravi kje srbske financarje, balkanske straže, katere bi jih fizitirale, ne, domovino, ljubljeno svojo deželo hočejo najti prosto in svobodno, kakor je bila izza časov naših pradedov. Kakor pri nas so tudi v tujini vsi Korošci trdnega prepričanja, da se bo ljudsko glasovanje izreklo z prevladajočo večino glasov le za nerazdeljeno Koroško pri avstrijski republiki. Ti naši rojaki so videli veliko sveta, njih razsodnost, njih mnenje je zatorej za celo cono A posebnega pomena, že radi tega, ker je ta zdaj že eno dolgo leto zaprta od širokega sveta.

Taka koroška društva so naši rojaki ustanovili na primer v mestih Gradec, Hartberg, Dunaj, Linc, Steyr, Salzburg, Innsbruck. A ne samo v Avstriji, tudi v Nemčiji, v „rajhu“ so se začeli Korošci gibati. Pred kratkem so priredili velikansko izjavo Korošcev in z njimi tudi vseh drugih Avstrijcev v velikem nemškem glavnem mestu Berlinu: Z brezkončnim veseljem pozdravljajo rojake v svoji domovini, pozove jih, da naj zdaj še kratek čas do glasovanja potrpijo pod jugoslovansko pestjo. Tudi v mestih Nürnberg, München in Essen (Westphalen) so se združili vsi Korošci enodušno v brambo domovine proti Jugoslovanom. V deželi „Westphalen“ sami je iz cone A okoli 400 Korošcev. Največ od teh dela v velikih nemških industrijskih podjetjih. Pred kratkem se je celo čisto gori na severu ustanovila koroška „Landmannschaft“ — v mestu Hamburg. Ti Korošci so poslali na „Kärntner Heimatdienst“ ta-le telegram:

„Die in Hamburg am 27. Mai versammelten Kärntner senden der Heimat herzlichen Treugruß mit Zusicherung, bei bevorstehender Abstimmung für Errettung unseres Kärntner Heimatlandes unsere Treupflicht zu erfüllen. Alle Zeit verbleibe wir treu der Heimat und treu unserem gemeinsamen Schicksal. Kärnten den Kärntnern!“

Kärntner Landmannschaft Hamburg.“

Tudi naši rojaki v Švici so poslali enake izjave.

Vsi ti Korošci v raznih deželah širokega sveta ne morejo verjeti, da bi bili med Korošci doma zares taki izdajalci do-

movine, ki drže s Srbi in še agitirajo za nje. Zlasti naši slovenski rojaki, moške in ženske naše krvi in našega jezika, delujejo posebno pridno, da se obdrži nerazdeljena njih koroška domovina. Nemška ali dvojezična šola jih je bila učila nemščino, nemški svetovni jezik, s katerim pridejo po celem svetu. Vsi ti nič ne vedo o hujskariji plačanih agitatorjev in tudi o Balkanu in o Srbih ničesar nočejo vedeti. Prav nič pa ne vedo vsi ti Korošci v tujini o nezvestobi do svoje domovine. To je jim vsekako, do cela nemogoče!

Ti Korošci po širokem svetu, tudi oni v „zgladovani, siromaški“ Avstriji bi glasovali vsi skupaj

proti Jugoslaviji!

To so Jugoslovani prav dobro vedeli in se bali Korošcev v Gradcu, na Dunaju in v Nemčiji. Zatorej so v Parizu te naše rojake v tujini zavrtno ogoljufali za pravico, da z nami odločijo usodo domovine. Zato je jeza in ogorčenost med vsemi Korošci širokega sveta velika. Tako je jim le mogoče, s tem podpirati naš boj proti Balkan, proti srbstvu, da zbirajo denar za delo koroškega edinstva.

Sicer pa so prepričani in vedó prav dobro, da bodo dobili Jugoslovani že od doma ostalih Korošcev-rojakov tudi brez njih prav in korenit odgovor pri ljudskem glasovanju.

„Slepci — berači.“

Dr. Ivan Tavčar piše v „Slovenskem Narodu“:

„Če bi na jugu živel kak Savigny, bi nam brez težave dokazal, da sedanja jugoslovanska doba potrebuje dobrega in modrega zakonodajstva, da pa sedanji jugoslovanski rod **nima najmanjšega** poklica in tudi **najmanjše** sposobnosti k dobremu in pametnemu zakonodajstvu. V tem tiči velik kos jugoslovanske žaloigre; tukaj smo **slepci**, ki tavamo iz ene teme v drugo! Tukaj smo **nagi berači**!“

Poglejmo predvsem naše poklicane zakonodajalce, ki se zbirajo v Beogradu kot zastopniki naroda. V teku poldruga leta so ti zastopniki naroda skupaj stolkli, če se ne motim, **en cel zakonček**. Koliko nas stane edini ta zakonček! — Če je v Beogradu suša, je pri pokrajinskih vladah mogočna povodenj, zasipajo nas z debelo točo. Neprestano tičimo pod črno ploho naredb, ena manj premišljena od druge, vsaka zločinsko površna.

Kaj je boljše, ali suša v Beogradu, ali pa nalivi pri pokrajinskih vladah?

Oboje ni nič prida!

Eno kot drugo dokazuje, da nimamo k zakonodajstvu nikaškega poklica in da smo vsi skupaj zaoknodajski čevljarčki, ki niti starega škorpeta za silo zakrpati ne umemo!“

Zdaj saj vemo: sami se imenujejo Jugoslovani „šustarji“, a še to ne do dela, ker je šustarija vendar pošten handverk; zato pravi Tavčar „čevljarčki“ — Schusterlein.

Korošci smo, ponosno se imenujemo Korošce, moške in ženske, mladi in stari, in bali bi se naj takih „Schusterlein“? Da se ne smejimo!

„Ali ni škoda denarja?“

zavpije obupano „Slovenski Narod“ v svoji 110. številki in poroča iz Beograda: „Od 1. marca lanskega leta pa do danes (16. maja) se je porabilo za začasno Narodno predstavništvo 8,132.000 dinarjev, to je 32 in pol milijona kron!“

Predložimo si, da so po Tavčarju izdelali v tem dolgem času ti „zastopniki naroda“ en sam zakon in dovolj imamo, kaj? Kdo bo plačal 32 milijonov za eno postavo? No, vidite, Jugoslovani so še tako zaostali, da si pustijo tako delo teh pridnih in slavnih poslancev — kateri so se pa le sami „poslali“ — dopasti. Korošci, kateremu od nas se cedijo sline, da plača te 32 milijonov za „poslance“ — koritarje?

Zakaj Jugoslavija ni republika?

Na to vprašanje nam odgovori ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar.

„Veseli smo svoje dinastije, za katero moramo Bogu hvalo dajati. Samo premislimo, kam bi bili zahajali, ko bi

živel v republiki! Svoje življenje zastavim, da bi danes, po preteku poldruga leta, republika še ne imela svojega predsednika. (Korošci le pogledite, koliko so vredni ti jugoslovanski publi! Še toliko niso vredni, da bi si sami mogli izvoliti prezidenta. Ne čudimo se potem, da morajo tako sirote še kralja imeti, ki jih pritiska in jim ukazuje, ker si sami sebe ničesar ne morejo dopoveti. Ti reveži so kakor otročiči, ki morajo videti palco, sicer ne ubogajo ali pa kakor šklafi, ki ničesar ne delajo, ko ne vihti nad njimi pečja gospoda.) Vsaka frakcija (Partei) v žalostnem narodnem predstavnstvu silila bi kako svojo osebo na mesto predsednika. Večine pa bi vzlic vsem konferencam ne bilo, kakor je danes ni v tej onemogli korporaciji, katero je

Bog v svoji jezi ali spanju
ustvaril.“

Dalje označi še „izvrstno in pridno“ delo te onemogle in žalostne korporacije, da vpraša:

„Ali naj se prebivalstvo vpraša: Kako naj živimo v državi, v kateri ni pravice ljube, v kateri njene najzvestejše služabnike mečejo na gnojišča ter jih obdajajo z Jobovimi ranami in oteklinami?“

Slovenski Korošci, slovenske Korošice, kateri in ktera od nas je tako ničvredna, da meni sama, da se naj tudi on, da se naj tudi ona pomeče na jugoslovansko gnojišče??!

Kako se lažejo.

„Slovenski Narod“ dobi v svoje spričevalo „vorzüglich“ za lažljivo poročilo o „manifestaciji v Pliberku“. Ne da bi se pomislil piše:

„V četrtek, dne 13. maja se je na poziv narodnega sveta in ženskega društva sešlo okrog 6000 (!) okolčanov, večina (!) kmetkega ljudstva, da minafestirajo za Jugoslavijo. Govorniki dr. Müller, poslanec Grafenauer, dr. Arneje in ravnateljica Štupica . . .“

Ko je bilo v Celovcu velikansko zborovanje tisočin Korošcev in Korošic, so jugoslovanski kričarji zavpili: „Vsak otrok ve, da ne gre več ljudi na Novi pvac v Celovcu kot 2000 ljudi in nemčurji nam lagajo o tisočinah!“ A, glej, v Celovcu jih je bilo po vaši rajtini 2000, v toliko manjšem Pliberku je bilo pa — 6000. Torej je pliberški trg trikrat večji kot celovski, kaj! Oh Jugoslavlani, koliko skled knedelnov morate še jesti, koliko prej vstati, da bo vam mogoče, tako nesramno farbat! Veliko vode bo do tega časa še poteklo po Dravi! Zanimajo nas pa tudi govorniki. Vede se, kakor da bi jih bil rodil kak srbski ravbar-hajduk. Praded prvega pa je bil nemški mlinar, zato „Müller“ (še zdaj, čudno!). In naš ljubi petelinček Grafenauer gvišno tudi ni balkanskega rodu. Izvolite, da stavimo predlog: Grafenauer je grozovito nemčursko ime, nevredno pristnega jugoslovanskega moža, ki ga nosi. Torej naj se piše slovenski! Auer — tratnik, Grafenauer po tem: grofovski tratnik. Tako ime pa ni prav mogoče in trhu tega: saj so v Jugoslaviji še grofi! Zakaj torej ne: Grof Tratnik! Seveda bi malo denarja koštalo, da bi dobil od srbskega Lekseja (Aleksandra) „grofa“. A tudi zato ne bi bilo tako težko preskrbeti. Grafenauer leta toliko po shodih. Kako bi bilo, ko bi se postavil vselej h koncu pred ljudi: „Sobalkanci, sramujem se mojega imena. Pomagajte mi, da se prešribam v Jugoslovana-Grofa!“ Vsak bo mu rad dal kaj, ko bo potem hodil okoli z talirjem: „Prosim, prosim!“ In reč bi bila rešena. — Tretji naveden govornik pliberške „manifestacije“ je bil dr. Arneje, fajmošter iz Zrelca. No, nerad sicer, a gvišno se tudi ta še spominja, da ni bil vselej slovanski širokoustnež, gospod fajmošter, kaj? — Ravnateljico Štupico so si jugoslovanski agenti gotovo zašribali iz onkraj Karavank. Je to tista „štupica“, ki jo bodo Jugoslavlani potrebovali, ko bodo sfrkali zdaj po ljudskem glasovanju domov na Balkan, da ne dobó „blotre“ na nogah? Mislimo pač, gospodje Jugoslavlani, „štupica“ bo premalo, morala bo že biti „štupa“. Mislite ne?

Kompanije ministrov.

V blaženi Jugoslaviji poja eno ministrstvo drugo, vsak mesec, ja skoro že vsako nedeljo so drugi ministri. In vselej je enako: vselej in vedno na novo čaka in čaka revno, ubogo

ljudstvo na resno, pridno delo takoimenovanih poslancev — ki jih pa nihče iz ljudstva ni poslal, sami so se „poslali“ — h koriti! Je pač ravno tako, kakor z Jugoslavijo sploh: Marsikateri od nas je jo v prvi prenapetosti pozdravil z krepkim „Živela Jugoslavija!“ in pričakoval Bog ve kaj od skrbilive in marljive matere Jugoslavije, pričakoval, da bo zdaj zasiljalo bliščeče solnce žareče svobode, pričakoval, da se bo zdaj enkrat pričelo resno delo zares v prid in korist priprostega, širokega ljudstva. Ne farbamo se sami, bodimo možje, ki si nič ne zakrivajo, odkrimo in priznamo si, da smo se s tem le sami nek čas varali in goljufali. Nismo vedeli, da je bilo to takratno našo navdušenje le globoko veselje, da se je zrušila enkrat mačeha Avstrija, naša radost, da se je zrušil enkrat prestol Habsburžanov, povalila krona cesarjev. In v tem navdušenju, v našem veselju so stali za nami gotovi ljudje, ki so le čakali na prav čas, da nam zašepetajo na ušesa: Živela Jugoslavija. V našem veselju nismo vedeli, da pride to iz tujih ust, menili smo, da pride iz naših srcih samih in zavpili: Živela Jugoslavija! Nismo si dali pravega odgovora, da si kovamo s tem le še hujše verige, da si naložimo le še hujša bremen, kakor smo se jih ravnokar znebili.

Naše nade so bile zastonj, ni prišlo svobode, ni prišlo resnega dela v smislu širokega ljudstva, ni prišlo nič, kar bi nam pobožalo vpognjene naše hrbte, žuljave naše roke. Namesto tega se komedija v Belgradu nadaljuje — kakor pišejo ljubljanski listi, „poslanci“ lenarijo. Nam pa so se še bolj vpognili hrbti, še bolj nas bolijo žulji na izdelanih naših rokah, kajti za to lenarijo so požrli pošteni poslanci — 32 in pol milijona kron!

Komedija se nadaljuje, sestavili so novo vlado, od ktere imamo ravno toliko dočakati kakor doslej od drugih: Tepli in metali se bodo, trgali se in pretepali, kajti spojitvev pristašev ene in druge struje v eno celoto je isto, kakor spojitvev ognja z vodo. Znan jugoslovanski list „Riječ SHS“ prinaša zato članek Jurja Demetroviča, v katerem v iskrenih besedah slika nevzdržno razmerje med demokratsko-sozialističnim blokom z ene in med parlamentarno zajednico z druge strani. Potom „sporazuma“ je došlo med strankami do sestave nove vlade, a je združitev tako nasprotnih elementov paradoks-neumnost. Možno je dvojje: Ali zmaga ideja enotnosti ali pa ostane pri SHS v pravem pomenu besed, koalicija velike Srbije, ki hoče nadvladati druge narode. Ali velika država ali pa režim reakcionarnega kapitalizma, na drugi strani pa država „ancien regima Louis XVI.“ — najkrutejša samovlada kralja in dvora ali pa satrapije-province, po katerih vladajo in odločujejo knute-pejče. Ogenj z vodo pa se ne more spojit!

„Večerni list“ v Ljubljani je pisal pred enim mescem: „Tekla je delavska kri, ki bo pričala za vse bodoče čase, kako skrajno nezdrave so sedanje socialne razmere, ki naravnost kriče do nebesa!“

Torej, v Belgradu komedija in lenarija, nemožna spojitvev vode z ognjem, po celi Jugoslaviji razmere, ki naravnost kriče do nebesa. Zares ne težavno nam bo vsem Korošcem in Korošicam pri bližnjem glasovanju odločiti, da

nikdar in nikoli

ne moremo postati Jugoslavlani in se bratiti z Balkanom. Naša bodočnost je in ostane enotna, nerazdeljena Koroška!

Uganka.

Zakaj je postal dr. Korošec tak prijatelj Srbov?

Ker je bral v svetom pismu: „Ljubite svojega sovražnika!“

„Svoboda!“

Po polomu stare avstrijske monarhije do spomladi leta 1919. se je kazalo po veliko krajih Kranjskega in Hrvatskega, da hočejo kmetje le neko jugoslovansko republiko, kakor jo je pridigal Radič in mnogoštevilni njegovi privrženci. Po deželi je prišlo do večjih in manjših izjav v tem mislu. O Veliki Srbiji kmetje nič niso hoteli vedeti, posebno ko so oblasti pomladi 1919. na novo začeli nabirati fantje in možje k vojakom za vojno na Koroškem. Oblasti pa so vzele vsako besedo nezadovoljnosti na vago, zaperale in internirale ljudi.

Dne 21. aprila lanskega leta so dali tudi kmetje v Vinici na Spodnjo-Kranjskem (blizu hrvaške meje) svoji nezadovoljnosti prostor. Ljubljanski gospodi, ki ljubi srbskega „brata“ čez vse — celo čez svoje ljudi, svoj narod — se to prav nič ni dopadlo. V mnogem številu so bandrali kmetje — priklenjeni — na njih čelu 72 letni fajmošter Georg König, v zapor. 70 letni posestniki, ki so vedno dolgo svoje življenje sužili svoji zemlji, so morali doživeti, da so jih priklenili in sicer le zato, ker o kralju Petru prav nič niso bili navdušeni (imenovali so ga „harambaša“ t. j. „Stroloch“). Letos 21. maja se je šele končal proces. Kmeta Baljkovec in Malesič sta 3 leta in 1 leto težkega zapora za izrek, da nočeta ne Petra ne Aleksandra in da skrbó možje nove SHS vlade le za svoje aržete in ne za ljudstvo. Drugi so dobili tedne in mesece težkega zapora. Fajmoštra König, ki je baje s kanelna Srbe imenoval sovražnike Slovencev, so oprostili, ker je tako že dolgo sedel v zaporu in kot starček moral pretrpeti vsa nasilna dejanja vojašcine. Ljubljanski „Naprej“ opomni k tem bruftalnim sodbam, ali je to blažena jugoslovanska demokracija??! — Vprašamo in baramo tudi mi Korošci, v katerem kotiču tiči pri vas, Jugoslovani to, kar imenujejo drugje svobodo? Kje?? Na Grškem je živel v starih časih modrijan, ki je ob belem dnevu hodil z laterno okoli. Na vprašanje, kaj da išče, je odgovoril: „Iščem pravega, poštenega cloveka, a ne morem ga najti!“ Ko vzameš danes laterno v roke, tudi ob belem dnevu in greš iskrat svobodo v Jugoslaviji, bo tudi vse

zastonj!

„Kako je v resnici!“

„Ne more biti dvoma, Koroška bo naša, bo jugoslovanska. Ne samo večina glasov je za Jugoslavijo, 80 procentov bomo dobili!“

Oeha! Vaš voz in vaš gobec drdra malo prehitro, kranjski Janezi! Vemo ja vendar, da uperate vaša tako že široka usta le zato še bolj, da nas prestrašite, kar se vam nikoli ne posreči. Korošca ali Korošice prestrašiti! Ste že videli tako neumnost! Vemo pa tudi prav dobro, da sami nikako niste tako prepričani o vaši zmagi! In v Ljubljani, tam onkraj Karavank še manj! O, vemo to prav dobro, zato smo vse prej kakor obupani, slišite! Beremo v vaših ljubljanskih listih, kako napenjate vse sile, kako se vam tresejo hlače in smejimo se vam! Vaše laži postajajo večja in kosmata, kakor še doslej niso bile in bile so vendar te že debele! Razširjate — vsem Slovencem v strah, u—u—u! — da je Nemčija poslala Koroški 5 ali 6 milijonov, da nas lažje zapeljejo koroški nemčurji. Oh, kaj se vam vse sanja! Po vseh listih vabite somerfrišlarje v naše lepe kraje. Verjamemo vam prav radi, da se vam dobro dopade. Pomagati vam pa ne moremo, Koroška ostane — koroška. Mi Korošci smo ja dobri ljudi. No, le pridite sem, kranjski študenti, somerfrišlarji, bergštajgarji in ausfliglarji, le pridite in jo pogledajte še enbart, našo Koroško, — prej da jo končno zgubite, zgubite na vselej.

Zares smo se morali radi jugoslovanske gonje smehljati, ko smo brali v „Slovenskem narodu“ (števil. 117.) pod napisom: Kako je v resnici!

„Da, zgoditi se nam zna, kakor boljševiskim državnikom pri brestlitovskem miru, da bomo namreč naknadno protestirali, ko se bodo nam rogala utrjena dejstva. — Bil sem čez zimo na Koroškem in sem odnesel vtis, da ni vse tako, kakor se zreali v glavi ljubljanskega kavarniškega politika. Onih 80 % glasov oddanih pri poskusnem plebiscitu ni ravno tako sigurna in trajna imovina! Kdo nam pa jamči, da se bo to za par mesecev ponovilo? Nemški propagandni fondni porajajo že za našo stvar nerazveseljive uspehe (Ja, seveda, kakor da bi zvesti Korošci podkupovali ljudi z denarjem kakor je treba to jugoslovanski gonji!). Splošno je znano, da čas glasovanja ni več daleč. Kako bo isto izpadlo, sicer očitno nikomur ne dela skrbi, ampak, ko pa clovek vidi razpoloženje ljudstva na raznih krajih, se ga poloti nekako drugačen občutek. Res, da se je izvedlo že parkrat poskusno glasovanje, na isto pa menda ni dati veliko. Preveč je takih, ki rečejo, zdaj se lahko podpišem. (List še pristavi:) Dostavljamo, da prihaja to poročilo iz najbolj slovenske vasi v Rožni dolini.“

No, ajston, domovini zvesti Korošci, zveste Korošice, kaj hočete še več! Iz najbolj jugoslovanske vasi se tako piše. Še tam Jugoslovani pri glasovanju ne bodo zmagali, kaj potem še-le v drugih krajih! Čemu je treba torej, da se mu tresejo hlače? Menimo, da le balkanskim priganjačem, ne pa nam, kaj?!

Smejati se je! Dne 26. maja t. l. je pisal „Narod“ navedeno poročilo. In drug dan navrh že je „vzdignil svojo štimó“ ljubljanski „Slovenec“:

„Svarimo pred črnogledim pisanjem našega časopisja o koroških razmerah, kajti kaj si naj mislijo Korošci, ako vidijo, da mi sami obupavamo nad izidom ljudskega glasovanja. Tako pisanje ni najboljše agitacijsko sredstvo, zlasti ne pri ljudeh, ki morebiti (??) še danes dvomijo, kam bodo pripadli.“

No, Kranjci, mislimo si zares kaj o vaši deveti deželi, o marsikaj, in vemo, da pojde vsa vaša gonja po vodi, da ne bo več ne sluha ne duha od nje. In to vam tudi že zdaj moremo povedi: Prevladajoča večina nas slovenskih Korošcev, možje in ženske, stari in mladi, nikako ne dvomi več, kam bomo pripadli. Jugoslaviji in Balkanu nikoli! Usmilite se nam sicer, da se vam tako hlače tresejo, pa ne moremo pomagati!

Kako delajo!

Sledečo izjavo morajo podpisati delavci, uradniki in javni uslužbenci cone A. Kteri jugoslovanskim oblastim ne da tega podpisa, tega odpustijo, ne dajo mu ne dela ne kart za živila, da se morajo preseliti. Ta izsiljujoča izjava se glasi:

„Zavežemo se s častno besedo, da do ljudskega glasovanja ne bomo niti z besedo niti z dejanjem delovali zoper državo SHS Jugoslavijo in nadalje se zavežemo, da bomo glasovali za Jugoslavijo ali sploh ne. Nikakor pa ne za Nemško Avstrijo.“

St. Jakob, v aprilu 1920.

Narodni svet.“

S takimi sredstvi torej delujejo Jugoslovani za ljudsko glasovanje, za katere pravičnost, tajnost in nepristranost je interalirana komisija odgovorna. To je zopet nov del v sistematični verigi jugoslovanskega nasilja in zavijanja postav na koroški zemlji. A ravno s takim silnim dejanjem se bodo odprla očesa ne samo interalirani komisiji, temveč celemu svetu o tem nezaslišanem jugoslovanskem upravnem škandalu v glasovalni coni A Koroške, v kateri „regira“ SHS oblast le po imenu; v resnici je ta oblast izvrševalen organ one teme pribandranih Kranjcev in hujskajočih duhovnikov, ki se imenuje „Narodni svet“, ki je bil in je še od vsega začetka vzrok vse nesreče in vse bede Korošcev in Korošice.

„Prazni želodci.“

Zares smejati se moremo že Korošci na cel naš „koroški krof“, ko jamrajo ljudi v tako „bogati in zlati“ Jugoslaviji, ki ima vsega v izobilju, ne samo dovolj! Oh, glejte, kako se cedi mleko in strd, pečeni golobi in pečene svinje frkajo okoli, najfinejše pečnice in torte rastejo na drevesih. Ah, pojdi, blažena deveta dežela, da te objamemo tudi mi Korošci in Korošice!

Ljubljanski časopis „Jugoslavija“ nam popisuje jugoslovanske razmere:

„Državna prehrana je v pretečenem letu popolnoma odpovedala. To tajiti si danes pač nihče ne bo več upal. Nesrečna prehranjevalna politika je pretresela temelje države. Celotna reakcionarna in veleagrarna Protičeva vlada je uvidela, da mora nekaj ukreniti in ministrstvo trgovine in industrije je odredilo novo uredbo zunanje in notranje trgovine.“

Prosta trgovina se ni odpravila. Šiba verižništva se naj še naprej opleta nad našim narodom. Vsi zločini izkoriščanja ljudstva naj gredo svojo pot, ker tako hočejo vlade. Navzlic tolažbi, da bode vlada izdala posebne navedbe glede pobijanja draginje in kupičenja živil, vsakdo ve, da so bile vse podobne vladne navedbe do danes prazen bavbav! Ugodilo se je velemlinarjem in bankam, da bodo nemoteno uganjali svoje verižništvo dalje. Ljudstvu pa se

je nasulo le peska v oči!

Kakor iskušnje kažejo, je rešitev prehranjevalne krize le na ta način mogoča, da država zaseže vso letošnjo žetev. Z vsemi mlevskimi izdelki razpolaga izključno le država, bodisi v notranji, bodisi v zunanji trgovini. **Maksimirati je cene!**

Eno leto zgrešene prehranjevalne politike smo s težavo pretokli. Bajoneti in streljanje nedolžnih je bilo potrebno, da se je zatrla nevolja ljudstva. Dvomimo, če se bo tudi letos s puškinimi kopiti ukrotilo

prazne želodce!

Kmeti in kmetice, vidite rekvizicije, ki vas čakajo v „zlati“ Jugoslaviji, vidite maksimalne cene. Dozdaj se Vam je trobilo od „Mira“ in velikovske spake „Korošca“, da so samo v Avstriji, v tej „frdamani, hudičevi“ Avstriji rekvizicije in zloglasi „Höchstpreise“. Kje pa ostane zdaj to strašilo? Je pač vse, kar pride iz širokih ust jugoslovanskih priganjačev le sam babbav, prazen babbav, namenjen, Vas dobiti na lim.

A tudi Vi delavci in Ve delavke, ne mi, ljubljanski list piše besede, da je bilo potrebno streljanje nedolžne kri, potrebno bili bajoneti, da se zatré nevolja ljudstva, potrebno je bilo, ukrotiti s puškinimi kopiti — prazne želodce. Je to država, o kateri sanjate, to država, v kateri hočete živeti in roditi otroke? Bajoneti, streljanje in puškinimi kopiti nad nami?

„Jugoslovan — ubogi cigan.“

Na Kranjskem fantje to-le pojo?

„Enkrat je lušno bilo,
Zdaj pa ni več tako!
Enkrat sem vince pil,
Zdaj pa vodo!
Ko sem še Slovenec bil,
Dobro sem jel in pil.
Zdaj pa kot Jugoslovan
Sem le ubogi cigan!“

„Razveljavljeni sekvestri.“

Iz Belgrada se je h koncu maja poročalo: Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklenilo razveljaviti po 3. novembru 1918 odredene sekvestre nad lastnino, pravicami in interesi državljanov neprijateljskih držav na onem ozemlju bivše Avstro-Ogrske monarhije, ki pripada Jugoslaviji. Sekvestri se razveljavijo tudi pred ratifikacijo mirovne pogodbe, ako na tem interesirane osebe izjavijo, da ne zahtevajo odškodnine in da z razveljavljanjem sekvestrov nimajo stroškov.

Nov slučaj balkanskega postopanja in mišljenja Jugoslavije! Priznavajo sami sicer, da so delali ti famozni sekvestri interesiranim osebam ogromne škode. A da bi se škoda povrnila, od tega nič nočejo vedeti. Prav nič pa ne vedo, da bi se morali ti sekvestri kaznovati za strašne škode. To je ja vendar človeška pravica, to pravi preprosti človeški čut, ki ga prinese vsak seboj na te svet. A kaj je Jugoslaviji in njenem silnem dejanju človeški čut, kaj pravica in pravo!

Avstrijska vlada je v Belgradu proti takem balkanskem postopanju protestirala. Nas Korošce cone A ta naredba seveda ne zadeva, ker še ne pripadamo Jugoslaviji in ji tudi nikoli ne bomo. Zapomnili pa si bomo tudi to naredbo za dan glasovanja. Le kažite se naprej v taki pravi luči!

Nov las.

Velikovška spaka „Korošec“ je našel v avstrijski župi nov las: Avstrijci kradejo najbolj po celem svetu, ni druge dežele, v kateri bi se toliko kradlo kakor ravno v tej „frdamani“ Avstriji. Zdaj more že to tudi pomagati agitirat, jej, jej! Sicer priznava, da se tudi drugje, tako tudi v Jugoslaviji, krade. A kaj je to proti Avstriji! Tako piše v svoji številki 41.:

„Kulturbilder iz Avstrije. Vojska je naučila ljudi krasti; najbolj pa znajo to obrt, če človek sodi iz časopisov, v Avstriji. Avstrijski minister dr. Loewenfeld je rekel, da je bilo od slad-

korja, ki so ga dobili iz Češkega, ukradenih, poslušajte, 59 vagonov!“

Ljuba, draga naša spaka, ne delaj so tako! Dovoliš, kaj ne, da ti podamo sledeče črtice samo po enem jugoslovanskem listu in sicer samo iz dveh števil, to je samo od dveh dni! Potem pa še enkrat uperaj tvoja usta, v kateri deželi znajo ljudi „to obrt“ — te geverb najbolj!

„Večerni list“ v Ljubljani piše v številki 111.:

„31 vagonov sladkorja so pripeljali v Slovenijo iz Bečke reke. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru ga stoji 25 vagonov. Stražijo ga detektivi kolodvorske policijske ekspoziture, da se kaj ne zgodi!“ Kaj pa, velikovška spaka??

„Okradena služkinja . . . Kompeinova je imela v kovčku (kofru) 300 K denarja, čevlje, obleko; tako da je oškodovana za 10.908 K. Ostala ji je le tista obleka, katero je imela oblečeno!“

V številki 109. istega lista pa beremo celo litanijo:

„Vlom na Kumu. V noči na 7. maj so zločinci vlomili v romarsko cerkev sv. Neže na Kumu. Vdrli so v tabernakelj in ukradli iz njega monštranco, 2 keliha, 2 pateni in poljubovalno svetinjo, vse iz čistega zlata. — Posestniku Mateju Medvešku pa so ukradli tatovi iz kozolca 8 do 9 kil ovčje volne, vredne 900 K.“

„Ker je ukradel s pašarja Jože Samnik, so ga obsodili na 2 meseca težke ječe.“

„Neznani zločinci so vlomili 7. maja pri posestniku Fr. Rataju in ukradli iz zaklenjenega ameriškega kovčega 6125 K.“

„Vrečo moke je ukradel . . .“

„Tatvina po veselici . . . (približno 800 K denarja in srebrna žepna ura z verižico v vrednosti 1000 K).“

„Tatvina po pokopališču . . .“

„Tat, ki je ukradel usnje v Tržiču in ga prodal v Ljubljani, je aritiran; več usnja so zaplenili detektivi pri nekem čevljarju.“

„Voziček je bil ukraden . . .“

„Neznani tat je ukradel grudo sladkorja, približno 12 kil . . .“

„Prijeti konjski tat . . .“

„Tatica, ki noče povedati imena (8 jajc in 500 K denarja) . . .“

Korošci! Je čuda, da je rekel v Ljubljani med razpravo proti dvema drugima taticama:

„Kakor srake kradejo ljudje!“

Velikovška spaka, ta izrek najdeš v „Večernem listu“, številka 110, kjer moreš tudi še brati, če nimaš že dozdej dovolj:

„Kaznjencev in arestantov v preiskovalnem zaporu ljubljanske deželne sodnije sedi zdaj redno do 350. Prejšnje čase jih je sedelo največ do 200!“

Ravno isti „Večerni list“ je pisal dne 19. maja t. l. o Avstriji:

„Na splošno se je zvišala kriminaliteta za 50 %.“

Velikovška spaka, to pribijemo nasproti zgornjim ljubljanskima številkami: 200 in 350. Če znaš še toliko rajtati, je to povišanje za — 75 %, torej še za celo — **polovico** hujši kot v Avstriji!

„Si tacuisses, philosophus mansisses“ so rekli stari Rimljani, to se pravi: Če bi bil fein tiho, bi bil ostal modrijan! — če paka sploh more biti modra, kar pa vsekako dvomimo.

Nerešena Koroška.

„Trdna naša nada.“

Iz Guštanja se poroča: Po celi Mežni dolini je opaziti trdna naša nada do ljudskega glasovanja, ki pride zdaj v kratkem. Kmalu se bo odločila naša domovina in videli bomo tudi mi, kam bomo pripadli, ali zopet naši Koroški ali tje, kjer nas čaka naša gospodarska smrt. Strašno veliki so davki, še večji pa pridejo. Celó jugoslovanski misleči pravijo: „Prekleta Jugoslavija, hudičeva, bo nas pokopala!“

Pismo matere.

„Prisrčno prosimo mi šklaflj v Mežni dolini, ne pozabite na nas! Roke in noge so nam sicer zvezane, usta zapečirana, a srce nam je polno, bije le za našo ljubo koroško domovino.“

Večkrat si že misliš, zdaj gre h koncu, dolgo ne more več trajati; kajti to vse, kar smo morali preživeti in pretrpeti, preveliko je... In vendar verujemo, da je še Bog v nebesah, da bo dobilo vsako dobro delo svoj lon, naši zatiralci pa svojo kazen. Ja, ta nas Korošce ne bo zapustil. „Katerega ljubiš, tega kaznuješ“, se glasi. Tako upamo tudi mi, da bo naše trpljenje končano. Kajti rajši kot Korošci pod zemljo kakor nas ločiti, eden od drugega! Bratje in sestre, prosti rojaki in Vi v srečnem Celovcu, vzamite veze in verige od nas in rešite nas! Slišimo in beremo sicer, da morate gladovati in stradati in da hočete tako radi v Jugoslavijo. Prepričani pa smo, da mi bolj gladujemo in stradamo kakor Vi. Kajti tukaj so le zelo bogati — oni, ki nas hočejo prodati — in ubogi. Dvojno ubogi smo, vzeli so nam čast, spoštovanje, posestva in zdravilje. Še celó naše otroke so postavili na cesto, da gladu umro, ko je enkrat očete in matere srbska soldateska peljala v zapore kakor „ravbmerdarje“. Zlate verižice so si prisluzili oni, ki so nam pripomagali jeklene!

Mi iz Mežne doline prosimo še enkrat, da prosite za nas pri antantni komisiji, da bo nam zagotovljeno ljudsko glasovanje. Potem bomo tudi mi odškodovani, s tem, da se zopet združimo z našimi rojaki in rojakinjami v Koroški, kajti

Korošci smo in Korošci ostanemo!

Smrt Korošca.

Pred kratkem je umrl v Lišah pri Prevaljah gospod M. T., znan kot borilec za nerazdeljeno Koroško. Pred svojo smrtjo je rekel svojim otrokom in znancem: „Ne bom več doživel rešitve Korošcev. Ostanite vsi zvesti naši domovini, kakor sem bil jaz in od nobenega ne dajte se zapeljati!“ To so bile njegove zadnje besede. Naj počiva v miru, domača zemlja mu ne bo težka!

Jugoslovanska taktika.

Ko se je zrušila stara avstrijska država novembra leta 1918., je oplnil del revnejševa prebivalstva ponoči od 5. na 6. razne prodajalnice in posestva v Guštanju, Prevaljah, Mežici in Črni. Med temi človeki, razburjenimi z vojno bedo, se je bila raztrosila vest, da je plenitev na 4 dni dovoljena. — Brez ugovora se more zdaj s pričami dokazati, da so dali to vest raztrositi politični možički naše Mežne doline, nek A. Oset iz Guštanj, zloglasi Franc Lahounig, župnik Riepl in Rožman, da bi imeli vzrok, poklicati jugoslovanske čete (I. R. 87). Iz Celovca takrat ni bilo mogoče dobiti vojakov, ker so ostali koroški „sibenarji“ in „firarji“ do zadnjega na fronti — v nasprotju k slovanskim regimentom. Značilno je bilo tudi to, da so plenilce le neznatno kaznovali, župnik iz Črne je rekel celo: „Naše brate ne bomo tako hudo kaznovali!“ Ja, izpeljano je bilo, kar so hoteli.

Vkljub tega je vsem, ki so takrat plenili in dali se zapeljati, danes žal, da so se dali tako voziti za nos in da niso še ob pravem času spoznali satanske spletke te „žlahte“.

Sveti križ (Hlg. Kreuz) je znana božja pot. Nekaj časa že priredujejo jugoslovani romanja in procesije v ta kraj, da bi naprosili Boga za njih stvar na Koroškem! To ni bogokletje?

Spodnji Dravberk.

Jugoslovanski nadučitelj v Spodnjem Dravberku, g. Masaroli, zdaj nima časa, da bi držal šolo, ker ima veliko dela z agitacijo v coni A. Polje njegovega delovanja je med drugim tudi Grabštanj. Šola mu je postranska reč, otroki se tako skoro ničesar ne uče več. Otroke, ki slovensko ne znajo, tepejo učitelji, ne ravno redkokrat. V šolo gre še ne polovica otrok. Razmere pri nas se sploh ne morejo opisati. Slovenci in Nemci, vsi brez razlike, čakamo s hrepenenjem na uro naše rešitve, ki nas bo zopet zedinila z našo domovino.

Iz zasedenega okrožja.

Važenberk.

V gostilni v Štriholčah je prišlo do prepira med domačimi fanti in postaspirantom Staut iz Trušenj. Ta je potegnil revolver in strelil kar v gostilni dvakrat. Ja, smo že Srbiji, doli na Balkanu ali vas teži huda, nemirna vest, g. aspirant?

Ne bojte se, vi ste nam premanj, da bi se vas lotili, nočemo se umazati. — Staut tudi prav pridno agitira, odrguje si noge z letanjem, da bi ujel ovčice za svoj hlev. A nima sreče. Prišel je tudi k enem kmetu in mu pravil, kako dobro je v Jugoslaviji. Cene se znižajo, žito že skoro vrednosti nima, živina je že doberkup itd. Kmet mu pa reče, da ja ravno radi tega ne more glasovati za Jugoslavijo: Njegovi pridelki nobene vrednosti nimajo, nasprotno pa je vse, kar mora kupiti, drago. Zdaj je še-le uvidel „Obergescheite“, da je naredil veliko neumnost in je jo popihal kakor oblit pes. Ja vidiš, kmet, tu ti je zopet eden resnico povedal! Kako boš živel, ko moraš dati vse doberkup, kupiti moraš pa drago?!

Velikovec.

Poročilo naše 25. številke je v toliko popraviti, da ni bil inšpektor Košier oni, ki je nahrulil dekleta radi petja koroških pesmi, ampak hujskajoč učitelj Vendramin (seveda tudi tujec, je iz Goriškega) in znan Franc Mauchler. G. Košier, vam pa tudi res ni treba, da se tako napihujete, imate sami dovolj na rovašu, končno vam nič ne bo pomagalo, na Koroškem ste bili že predolgo inšpektor. V kratkem boste poskušali vašo srečo v Macedoniji, kaj? In zakaj je bil častiti Mauchler tako tiho? Zakaj se ni zganil?

Sovraštvo hujskačev se ni moglo pomiriti, dokler so še bili neki nemški napisi. Zdaj morajo tudi ti izginiti. Pozabili so le eno in to je: kdaj bodo začeli prebivalce „prestrihat“? Da pa nimajo prevelike stroške in potem še hujske dolgove njih Jugoslavije, povemo jim kar zdaj, da vse prestrihanje ne bo pomagalo, farbe se nas ne prije, da bi strihali kakor bi hoteli.

Pliberk.

„Maiandacht“ leta 1920. Vsako leto so bile v župni cerkvi meseca maja molitve. Letos pa gospodi duhovniki — 6 jih je! — niso imeli toliko časa, ker morajo politizirati. Ohrabrila pa se je bila ena žena in glasno molila vsak večer pred Marijinim oltarjem. Potem so se pele pesmi v čast Marije. Cerkev je bila vedno dobro obiskana. — V vseh cerkvah, na vseh koncih in krajih se agitira: Nemci nimajo vero, so od hudiča! Te molitve meseca maja nemških žensk v Pliberku je najlepši dokaz, da imajo Nemci vero in, kakor, se vidi, zelo lepo! Pribijemo to v zasrambo nesramnih jugoslovanskih agentov.

Železna kapla.

Slovenski stariši uvidijo, da si trgajo otroci čisto zastonj hlače na šolskih klopeh. Pravijo, prej so se otroci saj nemščine tudi naučili, zdaj se pa samo politizira v šoli in zmerja črez Nemce. Preprosti ljudje so že opazali, da so učitelji le politični hujskači, ki podajajo otrokom le strup, izdati svojo domovino. Na otrokih se pa tudi vidi, kako dobro jih uči taka šola.

Od demark. linije.

Stara beračica je bila pri kmetih dobila 3 koščke kruha in kos „selhanega“. Ko pride v bližino demarkacijske linije, ji vzamejo jugosloganski financarji vse, kar je imela, in sami snedli! Da vas ni sram! Pfui!

Dolgo brdo. (Langeegg).

Kako delajo jugoslov. financarji: Binkoštni ponedeljek je šel star hlapec k Maršniku na Dolgo brdo po svoje perilo. Ne da bi bil prekoračil linijo, je ga ustavil pri p. d. Bjerbaumerju financar Oral, vobče znan kot vizitator aržetov, ki je iz italjanskega ozemlja in torej še prav Jugoslovane. Ta preljudi Oral je vzel ubogemu hlapcu ruksak in pometal celo perilo na cesto.

Ruda.

Isti dan so odvzeli pri Rudi financarji starejšemu možu in ženi ruksake, a, ne samo to, navrh še 1000 K denarja!

Od mnogoštevilnih tavžentarjih, kar so jih financarji ljudjem odvzeli, od denarja, ki so ga izkupili so razne konfiscirane stvari, dalje od mnogoštevilnih tavžentarjih, kateri so se morali položiti kot kavejlon, ni več ne sluha ne duha. Kakor se nam zdi, bodo ves ta denar potrebovali za njih rajžo iz Koroške v Srbijo!